

Nr 2

Memorial med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse.

Bankoutskottet, som vid sitt första sammanträde denna dag emottagit den av fullmäktige i riksgäldskontoret, jämlikt § 51 av det för nämnda verk gällande reglementet, till riksdagen avgivna berättelsen angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning under den tid, som förflutit sedan fullmäktiges berättelse till 1957 års riksdag avgavs, får härmed enligt gällande instruktion till riksdagen överlämna samma berättelse.

Stockholm den 17 januari 1958

På bankoutskottets vägnar:

K. G. EWERLÖF

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Boo, Fahlander, Mogård, Schmidt, Eliasson och Domö;

från andra kammaren: herrar Sköldin, Larsson i Julita, Regnéll, Andersson i Ronneby, Carlsson i Tibro, Persson i Appuna, Svensson i Stenkyrka och Boija.

Fullmäktiges i riksgäldskontoret berättelse till riksdagen

Fullmäktige i riksgäldskontoret får härmed jämlikt § 51 av det för verket gällande reglementet avgiva berättelse om riksgäldskontorets ställning och förvaltning under den tid, som förflutit sedan fullmäktiges berättelse till 1957 års riksdag avgavs.

Under oktober 1957 utkom *riksgäldskontorets årsbok för budgetåret 1956/57*, innehållande text- och tabellmaterial till belysande av riksgäldskontorets verksamhet jämte vissa uppgifter även för tiden efter budgetårets utgång. Beträffande nämnda period torde fullmäktige få hänvisa till årsboken; i det följande lämnas sålunda allenast en kompletterande översikt över *riksgäldskontorets rörelse under senare halvåret 1957*.

I avseende härå meddelas inledningsvis ett sammandrag av *riksgäldskontorets utgifter och inkomster* under tiden 1 juli—31 december 1957 (netto i mkr), varjämte för jämförelse intagits siffror för andra halvåret 1956.

	1/7—31/12 1957		1/7—31/12 1956	
	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster
Kassaförstärkning åt statskontoret	1 605	—	1 125	—
Kapitalbudgeten	917	¹ 120	617	¹ 300
Rörliga krediter	—	169	59	—
Övriga konton	9	—	—	12
	2 531	289	1 801	312
Upplåning	—	2 277	—	1 489
Kassaförändring (ökning)	35	—	—	—
	Summa 2 566	2 566	1 801	1 801

¹ Anslag till avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster.

Under senare halvåret 1957 utbetalade riksgäldskontoret alltså i kassaförstärkning till statskontoret 1 605 mkr samt å kapitalbudgeten och rörliga krediter m. m. (917 — 120 — 169 + 9 =) 637 mkr eller sammanlagt 2 242 mkr. Utgifterna finansierades helt genom upplåning, vilket medförde en ökning av statsskulden under halvåret med 2 277 mkr till 19 095 mkr den 31 december 1957.

Upplåningen under senare halvåret 1957 skedde i huvudsak på följande sätt:

Riksgäldskontoret emitterade i augusti och november 1957 två 10-åriga 5 1/4 % obligationslån å respektive 100 och 150 mkr. Korta obligationer såldes av riksgäldskontoret under halvåret till ett sammanlagt nettobelopp av 395 mkr, främst till affärsbankerna. I förskottslikvider å skattepremielånet erhöll riksgäldskontoret 60 mkr. Upplåningen i övrigt skedde huvudsakligen genom försäljning av skattkamarväxlar å 1 619 mkr till affärsbankerna, riksbanken och posten m. fl. Under första hälften av november

och under december månad 1957 upptog riksgäldskontoret dessutom dagslån hos affärsbankerna och posten. Dagslånen hos affärsbankerna var den 31 december 1957 helt återbetalade, medan dagslånen hos postgirokontoret utgjorde 185 mkr.

Riksgäldskontorets ställning vid slutet av år 1957 framgår av det såsom bilaga till denna berättelse fogade sammandraget av *balansräkningen*, utvisande de förändringar av riksgäldskontorets tillgångar och skulder, som ägt rum under andra halvåret 1957.

I anslutning till ovanstående sammanställning meddelas i det följande mera detaljerade uppgifter rörande vissa däri upptagna poster.

Kassaförstärkning åt statskontoret

Riksgäldskontorets fordran hos statskontoret för lämnad kassaförstärkning utgjorde den 30 juni 1957 3 180 mkr. Den 31 december 1957 hade statskontorets ifrågavarande skuld till riksgäldskontoret ökat med 1 605 mkr och utgjorde sålunda 4 785 mkr, vilket innebär en ökning under år 1957 med 1 060 mkr.

Kapitalbudgeten

Riksgäldskontorets utgifter och inkomster å investeringsbemyndigandena för de olika kapitalfonderna under andra halvåret 1957 fördelar sig på följande sätt.

Nettoutgifter:	Mkr	
Televerkets fond	12	
Statens järnvägars fond	153	
Statens vattenfallsverks fond.....	110	
Luftfartsfonden	3	
Statens allmänna fastighetsfond	8	
Försvarets fonder	5	
Statens utlåningsfonder	239	
Fonden för låneunderstöd	186	
Fonden för statens aktier	200	
Fonden för förslag till statsverket	1	
Jordfonden	3	921
Nettoinkomster:		
Fonden för kreditgivning till utlandet.....	4	
Fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster.....	120	124
	Netto	797

Av utgifterna till statens utlåningsfonder och fonden för låneunderstöd å tillsammans 425 mkr (239 + 186) utgöres 240 mkr av nyinvesteringar i lånefonden för bostadsbyggande och 155 mkr av räntefria lån till bostadsbyggande. Under fonden för statens aktier redovisas inlösen av aktier i LKAB med 165 mkr och aktieteckning i ASSI med 35 mkr. De under fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster upptagna inkomsterna å 120 mkr

har tillförts fonden från anslaget under huvudtiteln Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster för budgetåret 1957/58 för framtida reglering av avskrivningsbehovet för vissa kapitalsubventioner på bostadsbyggnadsområdet.

Rörliga krediter

Riksgäldskontorets fordran för utbetalningar till vissa myndigheter å för dem jämlikt riksdagens beslut i riksgäldskontoret öppnade rörliga krediter, som den 30 juni 1957 utgjorde 935,1 mkr, minskades under andra halvåret 1957 med 168,6 mkr till 766,5 mkr på sätt framgår av följande uppställning.

Myndighet	Med- given högsta kredit mkr	Räntefot		Ute- stående belopp den ^{30/6} 1957 mkr	^{1/7} - ^{31/12} 1957		Ute- stående belopp den ^{31/12} 1957 mkr
		^{23/11-56-} ^{10/7-57} %	fr. o. m. ^{11/7} 1957 %		Utbe- talda belopp mkr	Återbe- talda belopp mkr	
Telestyrelsen	55,0	4 ^{1/2}	5 ^{1/2}	33,0	5,0	28,0	—
Järnvägsstyrelsen	150,0	›	›	125,0	185,0	270,0	40,0
Vattenfallstyrelsen	75,0	›	›	50,0	30,0	20,0	60,0
Domänstyrelsen	80,0	›	›	39,0	57,0	96,0	—
›	¹ 20,0	›	›	20,0	—	20,0	—
›	¹ 10,0	4 ^{3/4}	5 ^{3/4}	10,0	—	10,0	—
Luftfartsstyrelsen	3,0	4 ^{1/2}	5 ^{1/2}	—	—	—	—
Statens reproduktionsanstalt	0,5	›	›	0,5	0,5	0,5	0,5
Försvarets fabriksstyrelse ..	15,0	›	›	—	—	—	—
Marinverkstäderna	13,0	›	›	6,0	0,5	5,5	1,0
Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap	² 740,0	›	›	526,0	—	—	526,0
AB Svenska tobaksmonopolet	10,0	›	›	—	—	—	—
AB Vin- och spritcentralen	10,0	›	›	—	—	—	—
Svensk spannmålshandel, ekonomisk förening	³ 190,0	5 ^{1/4}	6 ^{1/4}	96,5	21,5	17,0	101,0
Norrbottnens järnverk AB ..	75,0	›	›	29,0	29,0	20,0	38,0
Kungl. Maj:t	⁴ 5,0	—	—	—	—	—	—
Summa	1 451,5			935,1	328,5	497,1	766,5

¹ Disponerades intill dess reglering den 5/9 1957 skedde av ASSI:s lån hos domänverket.

^{2, 3} Kungl. Maj:t har medgivit, att den av riksdagen beviljade rörliga krediten må disponeras intill resp. 549 och 140 mkr.

⁴ För oförutsedda kapitalmedelsutgifter av katastrofnatur (prop. nr 308/46 rdskriv. nr 466/46).

I anledning av att riksbanken fr. o. m. den 11 juli 1957 höjde det officiella diskontot med 1 % höjde fullmäktige i riksgäldskontoret räntan å riksgäldskontorets rörliga krediter med likaledes 1 % fr. o. m. samma dag på sätt framgår av ovanstående tabell.

Riksgäldskontorets upplåning under andra halvåret 1957

Av efterföljande sammanställning framgår förändringarna i statsskuldens sammansättning under andra halvåret 1957.

	30/6 1957 Mkr	31/12 1957 Mkr	Förändring Mkr
Räntelöpande obligationslån	9 511	10 155	+ 644
Premieobligationslån	1 901	1 901	—
Statsskuldförbindelser	335	397	+ 62
Sparobligationer	38	33	— 5
Marshall-lånet	100	98	— 2
Av staten övertagna lån	18	15	— 3
Prisutjämningsavgifter vid export av trävaror m. m.	798	776	— 22
Lån hos statsinstitutioner och fonder m. m.	1 096	1 019	— 77
Förskottslikvider för skattepremieobligationer, utlämnade till postverket för försäljning ..	—	60	+ 60
Skattkamarväxlar	3 021	4 640	+ 1 619
Summa	16 818	19 095	+ 2 277
Därav:			
Fonderad statsskuld	12 956	13 341	+ 385
Tillfällig statsskuld	3 862	5 754	+ 1 892

De viktigaste förändringarna i statsskulden under andra halvåret 1957 framgår av följande redogörelse.

Räntelöpande obligationslån

	Kronor
Statens skuld för räntelöpande obligationslån uppgick den 30 juni 1957 till	9 511 200 670
Under andra halvåret 1957 ökades denna skuld genom emission av följande obligationslån	
1957 års 4 % lån av 15/5	107 000 000
1957 » 5 % » » 15/9	350 000 000
1957 » 5 1/4 % lån av 15/9	125 000 000
1957 » 4 7/8 % » » 20/11	117 702 000
1957 » 5 1/8 % » » »	188 590 000
1958 » 5 1/4 % » » 20/1	199 774 000
	+ 1 088 066 000
Å andra sidan minskades skulden genom inlösen av	
1953 års 2 1/2-3 1/2 % lån av 15/3 (förtidsinlösen)	150 000 000
1953 års 2 1/2-3 1/4 % lån av 15/9 per 15/9 1957	33 000 000
1954 års 2 3/4 % lån av 15/3 per 15/9 1957	236 100 000
1955 års 2 3/4 % lån av 15/3 (förtidsinlösen)	25 000 000
	— 444 100 000
Skulden utgjorde den 31 december 1957	10 155 166 670
» 25 mkr utbytta mot obligationer av 1957 års 5 1/4 % lån av 15/9	
50 » » » » » 1957 » 4 7/8 % » » 20/11	
25 » » » » » 1957 » 5 1/8 % » » »	
50 » » » » » 1958 » 5 1/4 % » » 20/1	
» Därav 107 mkr i utbyte mot 1957 års 4 % lån av 15/5	
» Utbyte mot obligationer av 1957 års 5 1/8 % lån av 20/11	

1957 års 4 % statslån av den 15/5

Den utelöpande skulden å detta lån ökades under andra halvåret 1957 på sätt framgår av följande sammanställning:

	Nom. belopp kr.	Försälj- nings- kurs- %	Kapital- rabatt och provision kr.	Influtet belopp kr.	Kurs %	Effektiv räntefot %
Försäljning t.o.m. 30/6 1957..	39 600 000	100	1 600	39 598 400	99,996	4,001
Utbyte 15/9 1957	107 000 000	97	3 210 000	103 790 000	97,000	4,917
Utelöpande 31/12 1957	146 600 000		3 211 600	143 388 400	97,809	4,664

1957 års 5 % och 5 1/4 % statslån av den 15/9

Den 8 augusti 1957 beslöt fullmäktige att emittera ett 4-årigt 5 % och ett 10-årigt 5 1/4 % obligationslån att återbetalas den 15 september resp. 1961 och 1967. Det 10-åriga lånet riktade sig till den egentliga kapitalmarknaden, medan det 4-åriga lånet närmast vände sig till penningmarknaden och syftade till att på längre sikt binda affärsbankernas kortfristiga fordringar på staten. För 4-årslånet fastställdes icke något lånebelopp, medan 10-årslånet begränsades till 100 000 000 kr. Lånen utbjöds till teckning under tiden 19—24 augusti 1957, med likvid 19 augusti—16 september 1957. Likviden skulle även få verkställas medelst skattkamarväxlar, varvid returdiskonto skulle avräknas efter samma diskontosats, som tillämpats av riksgäldskontoret vid växelns försäljning. Dock skulle endast sådana växlar, vilka förvärvats efter räntehöjningen den 10 juli 1957, få användas som likvid. Försäljningskursen var pari. Provision skulle utgå efter 0,1 % å teckningar å det 4-åriga lånet, vilka av kreditinrättning förmedlades för kunds räkning, samt efter 0,2 % å teckningar å 10-årslånet.

Teckningsresultatet blev för 4-årslånet 350 000 000 kr. och för 10-årslånet det fastställda beloppet 100 000 000 kr.

Av det tecknade beloppet å 4-årslånet likviderades 150 000 000 kr. kontant och 200 000 000 kr. med skattkamarväxlar av följande förfallotider: 35 mkr per 14/9 1957, 12 mkr per 14/11 1957, 97 mkr per 14/12 1957, 23 mkr per 14/3 1958 och 33 mkr per 16/5 1958. Likvid för tecknade obligationer å 10-årslånet erlades med 92 000 000 kr. kontant och med 8 000 000 kr. skattkamarväxlar per 14/11 1957.

Å 4-årslånet tecknade affärsbankerna 319 mkr.

Teckningarnas fördelning på olika grupper av tecknare å 10-årslånet framgår av nedanstående sammanställning.

Tecknare	1957 års 5 1/4 % lån Mkr
Statsinstitutioner (inkl. av dem förvaldade fonder, donationer, kassor o. d.)	13
Kommuner, landsting och andra offentliga samfälligheter	1
Affärsbanker	1
Sparbanker	11
Försäkringsanstalter (liv-, sak- och pensionsförsäkring)	64
Övriga kreditinrättningar	0
Aktiebolag, ekonomiska föreningar o. d.	2
Fonder, stiftelser etc., som ej förvaltas av statsinstitutioner	2
Understödsföreningar, sjuk- och arbetslöshetskassor etc.	3
Enskilda personer (241 st.)	2
	<hr/>
	Summa 100

I november 1957 försåldes 25 000 000 kr. av 1957 års 5 1/4 % lån mot likvid av obligationer av 1953 års 2 1/2—3 1/2 % lån av 15/3.

Den influtna lånevalutan redovisas här nedan:

Lån	Nom. belopp kr.	Provision kr.	Influtet belopp kr.	Kurs %	Effektiv räntefot %
1957 års 5 %	350 000 000	27 993	349 972 007	99 992	5,002
1957 års 5 1/4 %	125 000 000	174 428	124 825 572	99 860	5,268

1957 års 4 7/8 % och 5 1/8 % statslån av den 20/11

I syfte att konsolidera statsskulden beslöt fullmäktige den 30 oktober 1957 att till parikurs emittera två kortfristiga obligationslån, nämligen dels ett 4 7/8 % lån på tre år och dels ett 5 1/8 % lån på 5 1/3 år. Båda lånen dagtecknades den 20 november 1957 och förfaller till betalning resp. den 20 november 1960 och den 20 mars 1963. Med hänsyn till att lånen, vilkas belopp icke var på förhand fastställda, huvudsakligen var avsedda för affärsbankerna, var teckningstiden relativt kort nämligen 7—9 november. Likvid skulle erläggas under tiden 14—30 november 1957 och fick även verkställas medelst skattkamarväxlar, varvid returdiskonto skulle avräknas efter samma diskontosats, som tillämpats av riksgäldskontoret vid växelns försäljning. Dock skulle, liksom skedde vid emissionen av 5 % och 5 1/4 % obligationslånen av den 15 september 1957, som likvid endast sådana växlar få användas, som förvärvats efter räntehöjningen den 10 juli 1957. Provision skulle utgå med 0,1 % å nominella beloppet av sådana likviderade teckningar, som av kreditinrättning förmedlades för kunds räkning.

Vid teckningstidens utgång hade å lånen tecknats sammanlagt 206 292 000 kronor, varav 196 mkr av affärsbankerna.

Teckningarna likviderades på följande sätt.

	1957 års 4 7/8 % kr.	1957 års 5 1/8 % kr.
Kontant	27 702 000	19 590 000
Skattkamarväxlar		
per 14/12 1957	—	5 000 000
» 14/3 1958	5 000 000	10 000 000
» 28/4 1958	—	50 000 000
» 16/5 1958	—	2 000 000
» 18/7 1958	35 000 000	52 000 000
	<u>67 702 000</u>	<u>138 590 000</u>

Utöver ovannämnda tecknade belopp försåldes 50 mkr av vardera lånet mot likvid av obligationer å 1953 års 2 1/2—3 1/2 % lån av 15/3 och 1955 års 2 3/4 % lån av 15/3.

Den influtna lånevalutan för lånen redovisas här nedan.

	Nominellt belopp kr.	Provision kr.	Influtet belopp kr.	Kurs %	Effektiv räntefot %
1957 års 4 7/8 % lån av 20/11	117 702 000	1 695	117 700 305	99,999	4,876
1957 års 5 1/8 % lån av 20/11' ..	188 590 000	6 521	188 583 479	99,997	5,126

1958 års 5 1/4 % statslån av den 20/1

Fullmäktige beslöt den 30 oktober 1957 att samtidigt med tidigare nämnda två lån emittera ett 5 1/4 % 10-årigt obligationslån å 150 mkr att återbetalas den 20 januari 1968. Lånet utbjöds till teckning under tiden 7—12 november 1957 med rätt för riksgäldskontoret att avbryta teckningen föresistnämnda dag ävensom att reducera tecknade belopp. Likvid för tecknade obligationer skulle erläggas under tiden 14 november 1957—20 januari 1958, varvid likvid även skulle få verkställas medelst skattkammарv axlar, enligt samma grunder som betr affande 1957 års 4 7/8 % och 5 1/8 % l n. F rs ljningskursen var pari.

L net emitterades under medverkan av riksbanken och affärsbankerna m. fl. fondkommissionärer, vilka erhöll en provision av 0,2 %   genom dem tecknade och likviderade belopp.

Av det tecknade beloppet, som utgjorde 150 mkr, likviderades 92 mkr kontant och 58 mkr med skattkammарv axlar fördelade   följande förfallotider: 2 mkr per 14/1 1958, 30 mkr per 16/5 1958 och 26 mkr per 18/7 1958.

Teckningarnas fördelning på olika grupper av tecknare framgår av nedanstående sammanställning.

Tecknare	Mkr	%
Statsinstitutioner (inkl. av dem förvaldade fonder, donationer, kassor o. d.)	12	8
Kommuner, landsting och andra offentliga samfälligheter	1	1
Affärsbanker	31	21
Sparbanker	15	10
Försäkringsanstalter (liv-, sak- och pensionsförsäkring)	78	52
Övriga kreditinrättningar	0	0
Aktiebolag, ekonomiska föreningar o. d.	1	1
Fonder, stiftelser etc., som ej förvaltas av statsinstitutioner	4	3
Understödsföreningar, sjuk- och arbetslöshetskassor etc.	5	3
Enskilda personer (363 st.)	2	1
Summa	150	100

Ut over ovannämnda tecknade belopp såldes 50 mkr mot likvid av 1953 års 2 1/2—3 1/2 % l n av 15/3.

Den inlutna lånevalutan per 31/12 1957 redovisas enligt följande.

Nominellt belopp	Provision	Inlutet bolopp	Kurs	Effektiv räntefot
kr.	kr.	kr.	%	%
199 774 000	278 910	199 495 090	99,860	5,268

Statsskuldforbindelser

Statens skuld på grund av upplåning mot statsskuldforbindelser uppgick den 30 juni 1957 till 334,84 mkr och ökades under andra halvåret 1957 med 61,75 mkr till 396,59 mkr den 31/12 1957.

Under andra halvåret 1957 förföll statsskuldforbindelser   tillsammans 7,25 mkr, varav 7,00 mkr omsattes i nya forbindelser löpande med 5 1/4 % ränta och förfallande den 1/10 1967.

Av yrkesskadeförsäkringsfondens under »Lån hos statsinstitutioner och fonder m. m.» i riksgäldskontoret deponerade medel, som uppsagts till återbetalning, förföll 2 mkr den 1/10 1957. Detta belopp omplacerades i en statsskuldförbindelse löpande med 5 1/4 % ränta och förfallande till betalning 1/10 1967.

I augusti och oktober 1957 såldes statsskuldförbindelser å sammanlagt 60 mkr till 5 1/4 % ränta, varav 30 mkr förfaller till betalning 25/8 1963, 20 mkr 25/8 1964 och 10 mkr 1/10 1967.

Prisutjämnings- och konjunkturutjämningsavgifter vid export av vissa trävaror

Enligt beslut av Kungl. Maj:t har i augusti och november 1957 till Sulfit AB Göta och Uddeholms AB i förväg återbetalats de konjunkturutjämningsavgifter å sammanlagt kr. 21 715 285: 40, som skulle betalats till företagen med 1/5 under vart och ett av åren 1958—1963. I samband härmed har bolagen återbetalat tidigare från riksgäldskontoret för erläggande av konjunkturskatt erhållna lån å kr. 2 121 276: —.

Lån hos statsinstitutioner och fonder m. m.

	Mkr
Den del av statsskulden, som redovisas under ovanstående lånegrupp, utgjorde den 30 juni 1957.....	1 095,9
Under andra halvåret 1957 ökades denna skuld genom följande inlåning	
Postgirokontoret (dagslån, ränta 3,5—4,5 %)	+ 185,0
Å andra sidan minskades skulden genom inlösen av följande lån:	
Statens pensionsanstalt (netto)	7,5
Yrkesskadeförsäkringsfondens (konverterat mot statsskuld- förbindelser, se sid. 8)	2,0
Postgirokontoret	
deposition per 21/8 1957 (2,55 %)	50,0
avistamedel	201,0
Exportkreditfonden (netto)	0,9
	— 261,4
Skulden utgjorde den 31 december 1957.....	1 019,5

Med anledning av riksbankens tidigare omnämnda diskontohöjning höjde riksgäldskontoret fr. o. m. den 11 juli 1957 räntan å postgirokontorets avistamedel med 0,5 % till 1,9 %. Räntan å utrikesdepartementets arvsbyrås deposition i riksgäldskontoret höjdes med 3/4 % till 4 % och å exportkreditfondens depositioner med resp. 3/4 % och 1/4 % till resp. 4 % och 2 1/2 %.

Skattepremielånet

För att i likhet med föregående år söka uppnå en utjämning över kalenderåret av in- och utbetalningar av skattemedel beslöt 1957 års höstriksdag (prop. 181/57, statsutsk. utl. nr 154, rdskr nr 366) att sådana skattskyldiga, som i november—december 1957 återfinge överskjutande preliminär skatt å 1956 års inkomst (totalt ca 690 mkr) skulle beredas tillfälle att i samband med återbetalningen av sådan skatt förvärva för ändamålet särskilt utfärdade skattepremieobligationer, vilka efter vinstdragning i april skulle inlösas med början senast den 10 maj 1958. För förvärvandet av skattepremieobligationer skulle gälla samma regler som vid 1956 års skattelotteri.

Lotteriet skulle anordnas på i huvudsak enahanda sätt, som skedde beträffande 1956 års skattepremielån, dock att med hänsyn till det stegrade ränteläget ett belopp av 3,6 mkr per miljon obligationer (3 mkr å 1956 års lån) skulle täcka vinstbeloppet samt de å lotteriet belöpande administrationskostnaderna. Åt fullmäktige i riksgäldskontoret överlämnades vidare att fastställa grundlånebelopp och, i förekommande fall, tilläggsbelopp för skattepremieobligationerna samt att inom ramen för nämnda relationstal bestämma vinstplanernas närmare utseende.

Under sjunde huvudtiteln anvisades ett förslagsanslag på 7 200 000 kr. till »Anordnande av vinstutlottning m. m. i samband med återbetalningen av överskjutande preliminär skatt», motsvarande kostnaderna för ett lotteri å 2 milj. obligationer å 100 kronor per styck.

Med anledning av riksdagens förenämnda beslut lät fullmäktige trycka 2 000 000 st. skattepremieobligationer i valörer om 100 kronor och numrerade 1—2 000 000 samt fastställde vinstplan å ifrågavarande lån för ett grundbelopp på 100 mkr., innefattande inalles 18 368 vinster å tillsammans 3 200 000 kr., enligt följande vinstplan:

1 vinst	å	200 000 kr	=	200 000 kr
1 »	»	100 000 »	=	100 000 »
2 vinster	»	50 000 »	=	100 000 »
4 »	»	25 000 »	=	100 000 »
20 »	»	10 000 »	=	200 000 »
40 »	»	5 000 »	=	200 000 »
300 »	»	1 000 »	=	300 000 »
1 000 »	»	500 »	=	500 000 »
2 000 »	»	250 »	=	500 000 »
5 000 »	»	100 »	=	500 000 »
10 000 »	»	50 »	=	500 000 »
18 368 vinster å tillsammans				3 200 000 kr

Härutöver fastställdes tilläggsplan för varje 10-tal mkr. utöver grundlånebeloppet, innefattande 1 845 vinster å tillsammans 320 000 kr. Vinstsumman kommer således att utgöra 3,2 % av det obligationsbelopp, som skall delta i vinstutlottningen, och detta procenttal skall tillämpas även för det fall att det i dragningen deltagande obligationsbeloppet skulle understiga 100 mkr.

Fullmäktige beslöt vidare att dragningen skall äga rum den 21 april 1958

samt att utbetalning av vinster efter avdrag av stadgad skatt å 20 % ävensom inlösen av obligationerna skall börja den 10 maj 1958.

Försäljningen av skattepremieobligationerna sker på postanstalterna i samband med återbetalningen av överskjutande skatt. Riksgäldskontoret utlämnar skattepremieobligationer till postverket med rätt för postverket att återleverera icke försålda obligationer. I riksgäldskontorets räkenskaper bokföras de influtna beloppen under statsskulden på ett särskilt konto — »Förskottslikvider för skattepremieobligationer utlämnade till postverket för försäljning» — i avvaktan på redovisning av det till allmänheten försålda obligationsbeloppet.

Å nämnda konto redovisades den 31 december 1957 kr. 60 000 000: —. Enligt uppgift från posten uppgick beloppet av till allmänheten under tiden 20 november—31 december 1957 sålda skattepremieobligationer till 68,6 mkr., vilket motsvarar ca 15 % av den ditills genom postanstalterna verkställda skatteåterbäringen.

Skattkamarväxlar

Beloppet av utelöpande skattkamarväxlar utgjorde den 30 juni 1957 sammanlagt 3 021,35 mkr. och ökade under andra halvåret 1957 med 1 618,60 mkr till 4 639,95 mkr.

Fördelningen av utelöpande växlar per den 30 juni och 31 december 1957 på olika förfallotider ävensom tillämpade diskontosatser framgår av nedan lämnade sammanställning

Utelöpande skattkamarväxlar den 30 juni 1957			den 31 december 1957		
Förfalldag	Diskonto %	Mkr	Förfalldag	Diskonto %	Mkr
15/7 1957.....	2,8 —2,4	273,25	3/1 1958	3,2	355,00
28/7	3,25—1,75	2 475,00	14/1	3,7—2,8	665,30
14/9	2,9 —2,4	158,10	23/1	3,2	200,00
14/11	2,9 —2,7	115,00	14/3	4,0—3,5	317,65
	Summa	3 021,35	28/4	4,1—3,9	263,00
			16/5	4,2—4,0	232,00
			23/5	4,0	2 475,00
			18/7	4,3	129,00
			18/9	4,5	3,00
			Summa		4 639,95

Följande sammanställning utvisar skattkamarväxelrörelsen för varje månad under andra halvåret 1957 (i mkr):

Månad	Marknaden			Riks- banken	Total nettoför- ändring	Utelö- pande belopp	D ä r a v		Posten
	Emitte- rade	In- lösta	Netto				Riks- banken	Affärs- banker- na	
1957 1 juli	—	—	—	—	—	3 021,35	2 475	495 5	50
Juli*.....	754,50	222,55	+ 531,95	+ 125	+ 656,95	3 678,30	2 600	1 043,0	25
Augusti...	406,10	208,00	+ 198,10	- 125	+ 73,10	3 751,40	2 475	1 189,6	75
September*	94,00	193,60	- 99,60	—	- 99,60	3 651,80	2 475	1 090,0	75
Oktober...	447,10	—	+ 447,10	+ 100	+ 547,10	4 198,90	2 575	1 523,0	75
November*	417,35	596,30	- 178,95	- 75	- 253,95	3 944,95	2 500	1 223,0	200
December.	347,00	382,00	- 35,00	+ 730	+ 695,00	4 639,95	3 230	1 146,0	250
Summa	2 466,05	1 002,45	+ 863,60	+ 755	+ 1 618,60				

* Skatteuppbörd samt utbetalning till kommunerna av dem tillkommande skattemedel.

Under andra halvåret 1957 har riksgäldskontoret i marknaden utbjudit växlar till följande diskontosatser:

Växlar med löptid av ca 1 månad	1957	
	1/7—10/7	13/7—31/12
.....	—	2,6 — 3,6 %
» » » » » 2 månader	2,3 %	3,3 — 3,4 %
» » » » » 3 »	—	3,5 — 3,6 %
» » » » » 4 »	2,6 %	3,6 — 4,1 %
» » » » » 5 »	2,7 %	3,7 — 3,9 %
» » » » » 6 »	2,8 %	3,8 — 4,0 %
» » » » » 7 »	—	3,9 — 4,1 %
» » » » » 8 »	—	4,0 — 4,3 %
» » » » » 9—10 »	—	4,0 — 4,3 %

Riksgäldskontoret har vid försäljning av skattkammарväxlar under halvåret tillämpat en efter penningtillgången anpassad rörlighet i diskontosättningen.

Med anledning av riksbankens höjning den 10/7 1957 av diskontot för växlar på högst 3 månader med 1 % till 5 % höjde riksgäldskontoret fr. o. m. den 13 juli 1957 diskontot å samtliga emissioner av skattkammарväxlar med likaledes 1 %, dock högst till 4 %. Från mitten av oktober genomfördes en successiv höjning av diskontosatserna för växlar förfallande under 1958 med upp till 0,3 %, varvid angivna maximering till 4 % slopades. Under senare hälften av december höjdes diskontosatserna ytterligare med 1 % för växlar, förfallande i januari 1958, och med 0,2—0,3 % för övriga växlar. Denna sistnämnda höjning avvecklades fr. o. m. början av januari 1958.

Å de till riksbanken under andra halvåret 1957 försålda skattkammарväxlarna har riksgäldskontoret erlagt diskonto efter räntesatser, varierande mellan lägst 3 % och högst 4 %.

För att stimulera affärsbankerna att öka sina placeringar i skattkammарväxlar beslöt fullmäktige den 17 oktober 1957, att förfallotiderna för skattkammарväxlar, som skall inlösas under skattemånad och i december, skulle fr. o. m. juli 1958 tillsvidare i regel vara den 18 i månaden, dock med rätt för innehavaren å ena sidan att få växel förtidsinlöst av riksgäldskontoret den 15—17 i månaden, varvid från inlösningsdagen till och med förfallodagen belöpande diskonto skall återbetalas till riksgäldskontoret, och å andra sidan att få löptiden förlängd med 1—3 dagar, alltså till den 19—21 i månaden, varvid riksgäldskontoret å inlösningsdagen betalar ränta för den förlängda tiden efter samma diskontosats som tillämpats vid växelns försäljning.

För redan utelöpande växlar per den 14/11 och 14/12 1957 samt 14/1, 14/3 och 16/5 1958 ävensom för ytterligare försålda växlar av nämnda emissioner skulle föreligga rätt att på enahanda villkor få växels löptid förlängd till den 21 i förfallomånaden.

Kortfristig affärsbankskredit (dagslån)

Riksgäldskontoret upptog under första hälften av november och under december 1957 hos affärsbanker lån med en dags löptid (s. k. dagslån), varierande mellan 40—140 mkr under november samt mellan 95—315 mkr under december 1957. Räntan å dagslån utgick efter lägst 3 1/2 % och högst 4 1/2 %. Dessa krediter var helt återbetalda vid årets utgång.

Statsskuldens fördelning på förfallotider

I följande sammanställning har *statsskulden* uppdelats med hänsyn till de olika lånenes återstående löptid:

	31/12 1956		30/6 1957		31/12 1957	
	Mkr	I %	Mkr	I %	Mkr	I %
Lån med en återstående löptid av						
högst 1 år	4 392	26	4 110	24	5 591	29
över 1 men högst 5 år	2 832	17	2 976	18	3 244	17
» 5 » » 10 »	1 092	6	860	5	1 560	8
» 10 » » 20 »	2 272	13	2 343	14	2 220	12
» 20 år	5 573	33	5 622	33	5 622	29
Amorteringslån	202	1	216	1	212	1
Lån utan bestämd återbetalningstid	603	4	691	4	677	3
	16 966	100	16 818	100	19 095	100

Av sammanställningen framgår bl. a., att den del av statsskulden, som förfaller till betalning inom ett år ökat, medan lån med en löptid av över 20 år visar en i stort sett motsvarande procentuell minskning.

Vissa fullmäktige lämnade uppdrag m. m.

Såsom redan i fullmäktiges berättelse till föregående riksdags bankoutskott omnämndes, har ett preliminärt förslag till *omdaning av riksdagshusplanen* på föranstaltande av fullmäktige utarbetats av trädgårdsarkitekten W. Bauer, Stockholm, i syfte att förlåna planen ett tilltalande utseende utan att någon sänkning av densamma eller andra vidlyftigare ingrepp skulle behöva vidtagas. Förslaget, som jämväl beaktar behovet av ökat antal parkeringsplatser för riksdagsmännens bilar, är, sedan detsamma övervägts inom fullmäktige, för närvarande föremål för överarbetning. Vissa nyplanteringar på den s. k. Puckeln i Norrströms norra fåra har ägt rum.

Fullmäktige har, såsom jämväl omnämndes i berättelsen till 1957 års riksdag, låtit utreda frågan om anskaffande av *ny bankutrustning i första kammarens plenisal*. Efter ingående överväganden har fullmäktige funnit, att frågan om modernisering av första kammarens bankutrustning bör tills vidare anstå med hänsyn till de svårigheter, som befunnits föreligga att ernå en lösning av förevarande spörsmål, vilken kan anses innebära så avgjorda fördelar i jämförelse med den befintliga bankutrustningen i kammaren, att de med en nyordning förenade betydande kostnaderna är motiverade.

Med bifall till hemställan av konstitutionsutskottet i memorial nr 18 har 1957 års riksdag uppdragit åt fullmäktige att verkställa utredning av frågan om *ersättning för riksdagsmannauppdragets fullgörande* och därmed sammanhängande frågor. Fullmäktige har för ändamålet den 8 augusti 1957 tillsatt en kommitté. Till ledamöter i kommittén har utsetts landshövdingen T. E. N. Bergqvist, tillika ordförande, ordföranden i Tjänstemännens Centralorganisation H. A. Adamsson, andre ordföranden i Sveriges Landsorganisation H. B. Blomgren, verkställande direktören i Sveriges Lantbruksförbund f. d. överdirektören C. W. Curtman, ordföranden i Statens Löne-nämnd generaldirektören B. E. Johnsson samt disponenten B. E. F. Petrén, Västerås.

Bankoutskottet har under åberopande av sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 15/1957 i skrivelse den 29 maj 1957 lämnat fullmäktige i uppdrag att föranstalta om utredning rörande *Nordiska rådets svenska delegations* ställning inom den riksdagen underställda förvaltningen. Denna utredning skall verkställas av en av fullmäktige den 24 oktober 1957 tillsatt kommitté. Till ledamöter i kommittén har utsetts fullmäktiges vice ordförande A. W. Strand, riksgäldsdirektören S. O. Widlund samt sekreteraren hos Nordiska rådet, docenten B. E. G. Petrén.

På hemställan av *Kommittén för ungdomens lönsparande* har fullmäktige, med tillämpning från och med år 1958, fastställt vissa ändringar i bestämmelserna för lönsparandet. Ändringarna innebär endast smärre jämkningar av reglerna, bl. a. i fråga om maximiåldern för kvarstående i lönsparandet, vilken höjts från 28 till 30 år, samt i fråga om förtidsuttag, varvid införts den nya bestämmelsen, att sådant uttag må tillåtas — intill 50 % av å lönsparkonto inestående medel och på vissa villkor i övrigt — för överföring till s. k. aktiesparklubb. — Lönsparandets benämning har ändrats till Ungdomens lönsparande.

Stockholm den 10 januari 1958

CARL-HENRIK NORDLANDER

AXEL STRAND	ERIK HAGBERG	GUSTAV V. NILSSON
WALD. SVENSSON	ANDERS PETERSSON	PATRIK SVENSSON
	STEN WIDLUND	
	<i>Riksgäldsdirektör</i>	

/ Torsten Bjerlöw

Sammandrag

av

Riksgäldskontorets balansräkning (i mkr)

Tillgångar

	1957 30/6	1957 31/12	Förändr.
<i>Riksgäldsfonden</i>			
Uppköpta obligationer m. m.	3	3	—
Förskott och utlånta medel.....	9	14	+ 5
Rörliga krediter åt vissa myndigheter.....	935	767	— 168
Vissa garantimedel.....	3	3	—
Oreglerade anslagsmedel.....	1	—	— 1
Lån till vissa företag inom träindustrin.....	16	14	— 2
Kassaförstärkning åt statskontoret.....	3 180	4 785	+ 1 605
Checkräkning hos riksbanken.....	0	35	+ 35
Postgirokonto 1015.....	4	0	— 4
Diverse.....	—	9	+ 9
	4 151	5 629	+ 1 478
<i>Kapitalinvesteringar</i>	15 098	15 895	+ 797
Summa	19 249	21 524	+ 2 275

Skulder

<i>Riksgäldsfonden</i>			
Statsskulden			
Fonderad statsskuld.....	12 956	13 341	+ 385
Tillfällig statsskuld.....	3 862	5 754	+ 1 892
	16 818	19 095	+ 2 277
Förfallna obligationer.....	2	2	—
Förfallna kuponger m. m.....	10	25	+ 15
Icke disponerade medel tillhöriga vissa fonder	2	1	— 1
Förfallna skattepremieobligationer.....	17	1	— 16
Kostnader för skattepremielånet.....	1	1	—
	16 850	19 125	+ 2 275
<i>Tillgångar över skulder</i> ¹			
Statens eget kapital.....	2 399	2 399	—
Summa	19 249	21 524	+ 2 275

¹ Motsvarar den del av statens kapitalinvesteringar, som finansierats av andra medel än låne-medel.